

**NAJAAR
2024**

Studium Generale

Zet aan tot denken.

**Universiteit
Utrecht**

Welkom bij Studium Generale

In talkshows en lezingen koppelen we wetenschap aan actuele maatschappelijke vraagstukken. We gaan voorbij de grenzen van disciplines en de waan van de dag. Bij ons ga je met wetenschappers en andere nieuwsgierige bezoekers in gesprek, op zoek naar antwoorden, nieuwe vragen en perspectieven. Toegang is gratis.

Kom je ook?

We hopen je in de zaal te ontmoeten dit najaar. Soms heb je daar een (gratis) ticket voor nodig. Check onze website voor de laatste informatie en reserveerlinks. Vanuit huis meekijken en -praten kan altijd, via de livestream. Door je aan te melden voor de nieuwsbrief of ons te volgen op social media, loop je eventuele wijzigingen nooit mis.

Postadres

Lange Nieuwstraat 106
3512 PN Utrecht

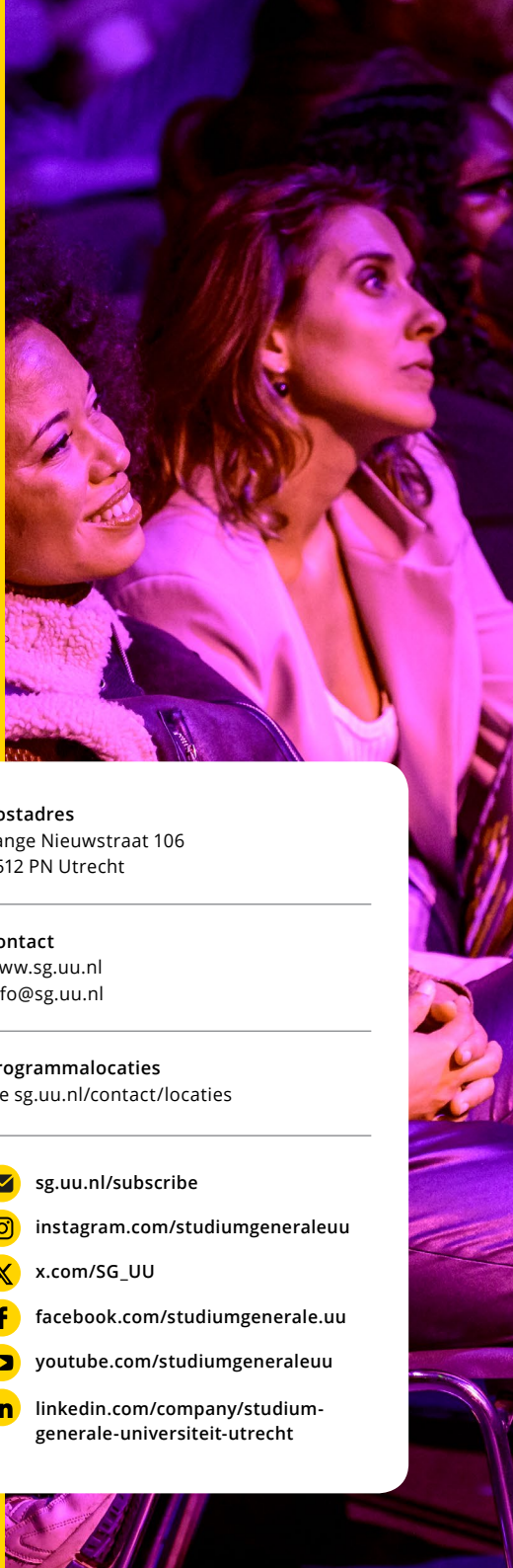
Contact

www.sg.uu.nl
info@sg.uu.nl

Programmalocaties

Zie sg.uu.nl/contact/locaties

- sg.uu.nl/subscribe
- [instagram.com/studiumgeneraleuu](https://www.instagram.com/studiumgeneraleuu)
- x.com/SG_UU
- [facebook.com/studiumgenerale.uu](https://www.facebook.com/studiumgenerale.uu)
- [youtube.com/studiumgeneraleuu](https://www.youtube.com/studiumgeneraleuu)
- [linkedin.com/company/studium-generale-universiteit-utrecht](https://www.linkedin.com/company/studium-generale-universiteit-utrecht)

Keuzes, keuzes, keuzes

Voorwoord

Niet eerder mochten er zoveel mensen naar de stembus als dit jaar. En er staat heel wat op het spel. Overal ter wereld zijn er zorgen over de weerbaarheid van de democratie. In de VS bijvoorbeeld, waar in november de presidentsverkiezingen plaatsvinden. In aanloop naar én op *Election Night* duiken we met wetenschappers en journalisten dieper in de ziel van dit verdeelde land.

Ook in Nederland zijn er zorgen over het functioneren van de democratie. De toeslagenaffaire sloeg een deuk in het vertrouwen in de overheid, en polarisering zet maatschappelijke verhoudingen verder op scherp. Moeten we ons inderdaad zorgen maken? We hebben het erover in de serie *Macht en onmacht*. En in *Blik op migratie* proberen we met migratiedenkers een van de meeste complexe kwesties van onze tijd te begrijpen, voorbij verhitte emotiepolitiek.

Kortom, genoeg om je over op te winden. Een mooi bruggetje naar de reeks *Doe niet zo opgewonden!* waarin we onderzoeken hoe hormonen ons gedrag en onze gevoelens sturen. Daarnaast keren vertrouwde series terug, zoals *De Futuristen* over ecocide en *Science Cafés*, met avonden over de quantumrevolutie en dementie. Ook bij ons valt er dus weer veel te kiezen. Ik ben benieuwd bij welk programma we je zien!

Jessie Waalwijk
Programmamanager

Programmateam

Jessie
Waalwijk

Els
Aarts

Yanti
Danoekoesoemo

Hilke
Grootelaar

Nienke
de Haan

Erwin
Maas

Laura
Mol

Tessa
de Vries

De toekomst is quantum

De wetten van de quantummechanica worden al jaren gezien als de sleutel tot het oplossen van complexe problemen. Langzaam maar zeker begint quantumtechnologie zich van laboratoria naar onze levens te verplaatsen. Stagiair Juliette van Mil gelooft dat het tijd is om ons bewust te worden van wat deze revolutionaire technologie ons te bieden heeft.

Door
Juliette van Mil

Na de coronapandemie is thuiswerken populair gebleven. Het is bijvoorbeeld handig om tijdens het werk even de was uit de wasmachine te halen. Aan de andere kant is op kantoor zijn fijn voor overleggen en sociaal contact met collega's. Stel je nou eens voor dat je op kantoor zou kunnen werken en tegelijkertijd thuis de was eruit kon halen. Klinkt als science-fiction? Niet in de wereld van de allerkleinste deeltjes, waar de wetten van de quantummechanica gelden. Een magische wereld die ik zo fascinerend vind dat ik me er in mijn natuurkundemaster in Delft volledig op heb gefocust. Helaas delen maar weinig mensen mijn interesse. Als ik erover vertel, haakt de ander meestal na twee zinnen af met: "Dit begrijp ik toch niet."

Quantummechanica is ook niet makkelijk. Sterker nog, zoals fysicus Richard Feynman zei: "Als je denkt dat je quantummechanica begrijpt, dan heb je er niets van begrepen." Toch kunnen we deze tak van de natuurkunde niet negeren. De snel ontwikkelende quantumtechnologie belooft ingrijpende veranderingen. Toekomstmuziek? Niet helemaal.

De eerste quantumrevolutie

De eerste quantumrevolutie vond plaats in de eerste helft van de 20ste eeuw met natuurkundigen als Albert Einstein, Max

Planck en Niels Bohr. Ze introduceerden het idee dat energie voorkomt in even grote pakketjes – kwanta – en het concept dat licht zowel een golf als deeltje kan zijn. Deeltjes op quantumniveau bleken zich heel anders te gedragen, en met dit inzicht legden zij de basis voor veel van de technologieën die we vandaag als vanzelfsprekend beschouwen. Denk aan lasers, transistors en MRI-scanners – allemaal voortgekomen uit quantummechanica. Zonder quantum zouden we het nu ook zonder smartphones moeten doen. Quantumtechnologieën hebben onze manier van leven, communiceren en medische zorg dus al revolutionair veranderd.

Quantummechanica onderscheidt zich van de klassieke natuurkunde door onder andere superpositie en verstrengeling. Superpositie betekent dat een quantumdeeltje, zoals een elektron, zich in meerdere toestanden tegelijkertijd kan bevinden totdat het wordt gemeten. Stel je voor, twee vrienden zijn jarig en je wil ze allebei een mok geven voor hun verjaardag. Je haalt een rode en een blauwe mok en pakt ze apart in. Als je op het feestje aankomt, weet je niet meer welke mok in welke verpakking zit. Het cadeau is dan in een soort superpositie. Je vriend ontdekt pas welke kleur mok hij krijgt als hij de doos opent.

Verstrengeling wordt vaak aangeduid met Einsteins quote "*spooky action at a distance*". Bij verstrengeling zijn quantumdeeltjes zo verbonden dat de toestand van het ene deeltje direct invloed heeft op de toestand van het

andere, ongeacht de afstand. Als je vriend het cadeau opent en een blauwe mok vindt, weet jij meteen dat de andere vriend een rode heeft, ook al woont die in Nieuw-Zeeland en heb je niet gebeld om te vragen wat er in zijn cadeau zat. Zo klinkt verstrengeling vrij eenvoudig. Dit is ook niet wat Einstein *spooky* vond. Echte quantumverstrengeling is complexer, en er bestaat niet echt een goede analogie voor.

Wat quantummechanica zo ingewikkeld maakt, is dat het ons niet vertelt hoe de wereld is, zoals de rest van de natuurkunde wel doet, maar wat we kunnen verwachten bij toepassingen met de allerkleinste deeltjes. Het is een theorie om mee te werken, niet om de wereld te begrijpen.

Nieuwe ontwikkelingen

Nu zitten we al bijna in de tweede quantum-revolutie, waarin superpositie en verstrengeling

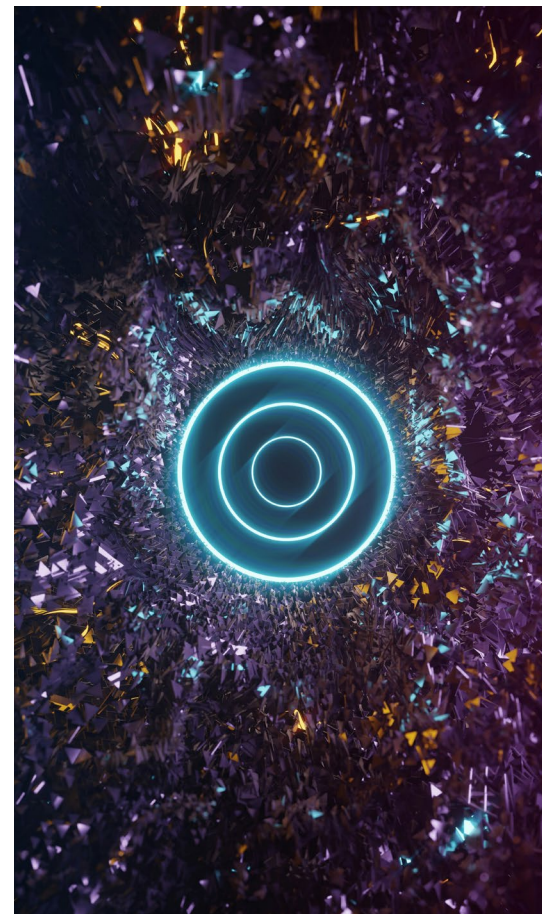
worden gebruikt voor nieuwe technologieën zoals quantumcomputers en quantuminternet. Zullen die ons leven net zo ingrijpend veranderen als de uitvindingen uit de eerste revolutie? Ik denk het wel.

Quantumcomputers beloven problemen op te lossen die voor klassieke computers onoplosbaar zijn. Waar een klassieke computer werkt met bits die 0 of 1 zijn, werken quantumcomputers met qubits, die door superpositie tegelijkertijd 0 en 1 kunnen zijn. Dit geeft quantumcomputers een enorme rekenkracht voor taken waar heel veel data mee gemoeid zijn, zoals het simuleren van moleculen voor medicijnontwikkeling of het optimaliseren van complexe logistieke systemen.

Dat lijkt misschien wat ver van je bed, maar er is meer. Quantumcomputers kunnen ook de sleutels breken die worden gebruikt voor veilige internetverbindingen zoals online bankieren. Daarom waarschuwt de AIVD voor de quantumcomputer. Vijandige organisaties zouden nu al gevoelige, versleutelde informatie kunnen verzamelen om die later te ontcijferen. We moeten dus andere manieren vinden om onze informatie te beveiligen. Het quantuminternet biedt een oplossing. Door verstrengeling kan het quantuminternet zeer veilig geheime informatie overdragen.

Wanneer we quantumcomputers en -internet grootschalig kunnen gaan gebruiken is nog moeilijk te zeggen. Werken met de allerkleinste deeltjes vraagt om zeer grote nauwkeurigheid en apparatuur die nog lastig op te schalen is. Maar als de kracht van de nieuwe technologie juist ligt in de raadselachtige concepten van verstrengeling en superpositie, wordt het tijd dat we ons meer bewust worden van de wetten van de quantummechanica. Ook als we ze nooit echt zullen begrijpen.

Op 4 november duiken we in het *Science Café* dieper in de wereld van quantum. Gaat quantumtechnologie de hoge verwachtingen waarmaken? Lees meer op pagina 6 en 7.

🕒 20.00-21.30 UUR

📍 TIVOLIVREDENBURG / Hertz & Cloud Nine

Science Café Utrecht

De talkshow met échte experts

Zien we dementie te veel als ziekte? En gaat quantumtechnologie de hoge verwachtingen waarmaken? In het Science Café zoeken we samen met wetenschappers naar antwoorden.

🔗 In samenwerking met Mensen Zeggen
Dingen

07 OKT

Dementie

Vergeetachtigheid, taalproblemen en gedragsveranderingen: zo'n 300.000 Nederlanders hebben een vorm van dementie en dat aantal zal stijgen. Wat gebeurt er in hun brein? En hoe kleurt de beeldvorming rond dementie hoe we ermee omgaan? Met antropoloog prof. **Anne-Mei The** (Sociale Benadering Dementie) neurowetenschapper prof. **Elly Hol** (UMC Utrecht) en klinisch geriater dr. **Dineke Koek** (UMC Utrecht).

04 NOV

Quantumrevolutie

Al jaren lezen we dat quantumtechnologie onze wereld ingrijpend gaat veranderen. Het zou een revolutie teweegbrengen in de gezondheidszorg, klimaatverandering stoppen en de nationale veiligheid versterken. Kan quantum die verwachtingen waarmaken? En hoe dan? Met o.a. wetenschaps-historicus dr. **Emma Mojet** (UU) en natuurkundige **Anne-Marije Zwerver** (TU Delft).

Wat als de democratie zelf op het stembiljet staat?

Op 5 november zijn de ogen van de wereld gericht op de Amerikaanse presidentsverkiezingen. Voor tegenstanders van Trump is het niets minder dan een strijd om het voortbestaan van de democratie. Projectondersteuner Pien Barnas vraagt zich af hoe radicaal-rechts zo groot kon worden. En kan de geest weer in de fles?

Door
Pien Barnas

Nu de autocratische neigingen van Trump steeds zichtbaarder worden, nemen de zorgen over de toekomst van de Amerikaanse democratie toe. Antidemocratische uitspraken zijn de laatste tijd eerder regel dan uitzondering voor de ex-president. Hij noemde de New Yorkse rechter die hem veroordeelde voor het vervalsen van documenten 'corrupt', kondigde aan tienduizenden ambtenaren te ontslaan die hij als tegenstanders ziet, en zei eind 2023 dat hij bij verkiezingswinst voor één dag dictator zou zijn, om zo aan de door hem zo gewilde muur aan de Amerikaanse zuidgrens te beginnen. Het is dan ook niet verrassend dat Biden zichzelf presenteerde als de keuze voor iedereen die wil voorkomen dat de VS afglijden naar een autocratie. "De democratie staat op het stembiljet," stelde hij. Hoe heeft het zo ver kunnen komen?

Van conservatief naar radicaal-rechts

In een recent interview in de *Groene Amsterdammer* beschrijft de Amerikaanse politicoloog Daniel Ziblatt hoe conservatieve een cruciale rol spelen in de afbraak van democratieën, ook in de VS. Conservatieve Republikeinen, die in 2016 nog waarschuwden voor Trump, hebben zich inmiddels allemaal achter hem geschaard. In zijn meest recente

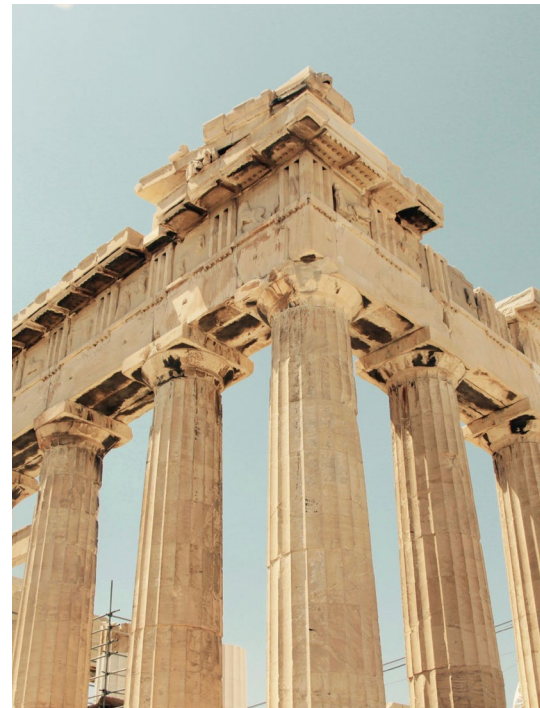
boek *Tyranny of the Minority* (2023) maakt Ziblatt een onderscheid tussen politici die loyaal of semi-loyaal zijn aan de democratie. Die laatste groep is niet per se autoritair, maar weigert – uit politiek gewin – om antidemocratisch gedrag van anderen te veroordelen. Dat zie je in de Republikeinse partij, maar ook bij rechts-conservatieve partijen in andere landen, zoals het Verenigd Koninkrijk en Nederland. Ziblatt: "Wat vaak wordt vergeten is dat democratie meerdere rondes kent. Voor één ronde kun je het prima vinden om radicaal-rechts aan de macht te hebben, maar je mag nooit vergeten dat zij in de volgende ronde genormaliseerd zijn. Ze zijn plots acceptabel geworden en zullen terugkomen in de rondes die volgen. Dat is enorm gevaarlijk."

Het doet denken aan wat filosoof Karl Popper in de jaren veertig schreef in zijn magnum opus *De open samenleving en haar vijanden*. "Als we ongelimiteerd tolerant zijn, zelfs tegen zij die intolerant zijn, als we niet bereid zijn een tolerante samenleving te verdedigen tegen aanvallen van de intolerante medemens, dan zal de tolerante mens te gronde gaan, en met hem de tolerantie." Met andere woorden, om de democratische rechtstaat te beschermen, moeten we iedere beweging die intolerantie predikt, buitenspel zetten. Toch zien we steeds vaker dat conservatieve partijen geen harde grens stellen, met een langzame uitholling van de democratie tot gevolg.

Cordon sanitaire

Een land waar wél een duidelijke grens werd gesteld is België, en dan met name in het Franstalige Wallonië. Sinds begin jaren 90 is er in België een zogenaamd *cordon sanitaire*: politieke partijen besloten gezamenlijk om nooit een coalitie te vormen met een extreem-rechtse partij. En in 2010 kwam daar een formele afspraak bij van Waalse journalisten om 'vrijheidsberovende' overtuigingen geen ruimte te geven. Zo worden radicaal-rechtse politici bijvoorbeeld niet uitgenodigd voor verkiezingsdebatten. Volgens politicoloog Léonie de Jonge (RUG), die het politieke klimaat in België onderzoekt, is het een succesvolle tactiek. In tegenstelling tot Vlaanderen, waar Vlaams Belang al tijden bezig is aan een opmars, heeft geen enkele radicaal-rechtse partij voet aan de grond kunnen krijgen in Wallonië. En dat terwijl de voedingsbodem er minstens zo vruchtbaar is als in Vlaanderen: Wallonië is armer, kent een hogere werkloosheidsgraad en er wonen veel immigranten.

Toch constateert De Jonge dat het succes van de Waalse democratische etiqette niet zomaar overgenomen kan worden door landen waar radicaal-rechts al is genormaliseerd. Maar

het zou wel kunnen helpen als journalisten en politici alsnog concrete afspraken maken over waar zij de grens willen trekken.

Journalisten op zoek naar beschutting

Dat vindt ook Jay Rosen, mediacriticus en docent journalistiek aan de New York University. In een essay in *The New York Review of Books* ('America's Press and the Assymmetric War for Truth') schrijft hij hoe journalisten zich moeten verhouden tot de nieuwe werkelijkheid waarin een antidemocratische minderheid de macht over het politieke systeem probeert te krijgen. Rosen ziet een gevaar in de poging van journalisten om op een 'neutrale' manier verslag te doen en beide kanten te belichten alsof ze gelijkwaardig zijn, terwijl ze dat niet zijn. Daarmee speel je Trump en zijn aanhangers in de kaart.

Waarom nemen journalisten geen hardere stelling in? De mediacriticus verwijst naar een invloedrijke quote van Paul Taylor, oud-journalist van *The Washington Post*: "Ik ben op zoek naar waarheid, maar ook naar beschutting." Volgens Rosen typeert deze zin de Amerikaanse politieke journalistiek. Maar journalisten die bang zijn om beschuldigd te worden van partijdigheid, dienen niet het publieke en democratische belang. Omdat er toch geen bescherming tegen kritiek is, adviseert Rosen journalisten dat ze dan maar beter met de waarheid kunnen schermen.

Het mediacircus van de Amerikaanse verkiezingen is inmiddels weer in volle gang en de vraag is of journalisten Rosen's advies ter harte zullen nemen. Duidelijk is dat er veel op het spel staat. Nog maar een paar maanden en dan weten we of er weer een democratie in de 'paradox van tolerantie' is getrap.

In de serie *Macht en onmacht* bespreken we met wetenschappers de staat van de Nederlandse democratie. Lees meer op pagina 10 en 11. In de serie *Bureau Amerika* en tijdens de *Election Night* op 5 november duiden we de fundamenten van de Amerikaanse politiek en cultuur. Lees meer op pagina 20 en 21.

🕒 20.00-21.30 UUR

📍 BIBLIOTHEEK NEUDE / Grote hal & Theaterzaal

Macht en onmacht

Zorgen over de democratie

Democratie is kwetsbaar, ook in Nederland. Affaires tastten het vertrouwen in de overheid aan, politici twijfelen openlijk aan de onafhankelijkheid van rechters, en welke belangen dient de politiek eigenlijk? In deze serie onderzoeken we met wetenschappers en andere experts de staat van de democratie. Hoe beïnvloeden lobbyisten de Haagse besluitvorming? Is onze democratie gebaat bij meer of minder politieke strijd? En waarom keren sommige mensen de samenleving de rug toe?

🔗 In samenwerking met Institutions for Open Societies (UU) in het kader van het themajaar 'De toekomst van de democratie'

05 SEP

Wat is de macht van de rechter?

Van wapenexport tot klimaatbeleid: burgers vragen de rechter steeds vaker om uitspraken te doen over beleid, of het gebrek eraan. Komen rechters daardoor te veel op de stoel van de politiek te zitten? Of laten politici gevoelige kwesties te makkelijk liggen? En heeft de rechter altijd het laatste woord? Met rechtswetenschapper prof. **Janneke Gerards** (UU), jurist prof. **André Verburg** (UU) en mensenrechtenjurist mr. **Merel Hendrickx** (PILP).

16 OKT

Autonoom: een leven buiten de samenleving

Een groeiende groep Nederlanders keert zich af van de overheid en andere instituties. Ze voelen zich machteloos en onderdrukt door de staat. Hoe ziet deze groep zelf-verklaarde soevereinen eruit? Wat beweegt hen? En wat kan de overheid doen om het vertrouwen te herstellen? Met politicoloog dr. **Lisanne de Blok** (UU), rechtswetenschapper dr. **Luuk de Boer** (RUG) en politiek socioloog dr. **Jelle van Buuren** (LEI).

01 OKT

Lobbycratie? Alle belangen verzamelen

Of het nu gaat om milieubeleid of belastingregels: lobbyisten spelen een onzichtbare maar invloedrijke rol in de Nederlandse politiek. Wie heeft er toegang tot de macht en besluitvorming? En hoe zorg je dat niet alleen de partijen met de diepste zakken gehoord worden? Met o.a. bestuurskundige prof. **Caelesta Braun** (LEI) en lobbyist **René Rouwette**.

06 NOV

Kan meer conflict de democratie redden?

Bedreigt polarisering de democratie? Volgens politicoloog prof. **Tom van der Meer** (UvA) is er juist een gebrek aan echte politieke strijd in Nederland. Van de stikstofcrisis tot de reactie op corona: bij fundamentele politieke keuzes gaat het eerder over het hoe dan over het waarom. Hij gaat in gesprek met filosoof dr. **Maurits de Jongh** (UU) over democratie als waardenstrijd. Wat is er nodig voor meer politiek conflict?

🕒 20.00-21.30 UUR

📍 TIVOLIVREDENBURG / Hertz & Cloud Nine

Doe niet zo opgewonden!

Hoe beïnvloeden hormonen gedrag en gezondheid?

Van het verwekken van nieuw leven tot het uitblazen van onze laatste adem. Hormonen zijn cruciaal voor ons functioneren. Ze zijn de dirigent van ons lichaam, maar ook een bron van schaamte en taboe. Ze maken vrouwen emotioneel, mannen impotent en pubers pukkelig en hitsig. Kunnen we er controle over krijgen?

09
SEP

Hormonen en emoties

Als in hun cyclus het oestrogeenniveau stijgt, voelen vrouwen zich somberder. En mannen in de 'penopauze' krijgen last van angst, geheugenverlies en concentratieproblemen. Zijn al onze *mood swings* hormonaal gedreven? En is depressie echt een chemische disbalans? Met o.a. psycholoog prof. **Dennis Schutter** (UU) en endocrinoloog prof. **Max Nieuwdorp** (Amsterdam UMC).

29
OKT

Hormonen, stress en slaap

Eén op de vier Nederlanders heeft slaapproblemen. De oorzaken variëren van serieuze mentale problemen en opvliegers tot nachtelijk piekeren. Waarom is nachtrust zo belangrijk en wat bepaalt de kwaliteit ervan? En kun je met gedragsinterventies en hormoontherapie iets doen tegen slapeloosheid? Met neurowetenschapper dr. **Anne-Sophie Koning** en psycholoog **Francesca van Baarzel** (beiden Nederlands Herseninstituut).

20
NOV

Hormonen, seks en liefde

Geen eetlust en concentratie, maar wel veel energie en vlinders in je buik. Als je verliefd bent voel je je anders. Romantische liefde bestaat uit drie fasen: lust, aantrekkingskracht en hechting. Welke 'gelukshormonen' spelen daarin een rol? En kunnen hormonen relaties maken en breken? Met o.a. seksuoloog en psycholoog dr. **Stephanie Both** (Amsterdam UMC) en biopsycholoog prof. **Peter Bos** (LEI).

🕒 20.00-21.30 UUR

📍 ACADEMIEGEBOUW / Aula

Blik op migratie

Hoe kunnen we migratie begrijpen?

Migratie domineert de politieke agenda. Politici verzinnen de ene na de andere harde maatregel om er grip op te krijgen. Rechtse partijen richten hun pijlen vooral op asielzoekers en vluchtelingen, maar is dat wel terecht? Hoe wordt de beeldvorming over migratie beïnvloed? Welke vooroordelen belemmeren migranten in het vinden van een plek in de samenleving?

In dit drieluik duidt journalist **Hasna El Maroudi** samen met drie migratiedenkers het complexe vraagstuk voorbij verhitte emotiepolitiek. Kunnen we grip krijgen op migratie?

11 SEP

Wat is goed migratiebeleid?

Volgens socioloog prof. **Hein de Haas** (UvA) is het migratiedebat volledig losgezongen van de realiteit. Zowel rechtse als linkse partijen verspreiden onwaarheden, die media klakkeloos overnemen. Migrant zouden onze banen inpikken of ze zijn dé oplossing voor de vergrijzing. We prikken de belangrijkste migratiemythes met hem door en werpen een blik op de toekomst: wat is goed migratiebeleid?

09 OKT

Eigen volk eerst?

'Nederlanders weer op 1'. Met deze slogan won de PVV eind vorig jaar de verkiezingen. Asielzoekers, arbeidsmigranten en moslims vormen volgens de partij een bedreiging voor 'echte' Nederlanders. Die standpunten zijn niet nieuw. Dus waarom stemden kiezers juist nu zo massaal voor radicaal-rechts? En waarom vindt dit vijandbeeld in heel Europa zoveel weerklank? Met interdisciplinair sociaalwetenschapper prof. **Marcel Lubbers** (UU). I.s.m. ERCOMER.

13 NOV

Eens een migrant, altijd een migrant?

In de jaren zestig werden ze gast-arbeiders genoemd, een tijd waarin de samenleving weinig moeite had met buitenlanders. Die waren broodnodig om de economie draaiende te houden. Ruim een halve eeuw later zijn de Marokkaanse nieuwkomers van toen de gevestigden van vandaag. Historicus dr. **Nadia Bouras** (LEI) heeft uitgebreid onderzoek gedaan naar hun komst en inburgering. Hoe gaat het nu met deze gemeenschap?

🕒 20.00-21.30 UUR

📍 TIVOLIVREDENBURG / Cloud Nine

De Futuristen

Over de toekomst van de dood

Er is weinig zo onvermijdelijk als de dood. Maar we proberen er op allerlei manieren invloed op uit te oefenen. Door het leven te rekken of precies te kiezen wanneer en hoe we gaan. Welke plaats hebben verval, eindigheid en rouw in ons bestaan?

De Futuristen is een unieke combinatie van interview en theater, waarin schrijvers en theatermakers de visie van een spraakmakende gast in één dag vertalen naar een voorstelling. Verser kan niet!

🔗 In samenwerking met het Nieuw Utrechts Toneel en mede mogelijk gemaakt door het Descartes Centre (UU) en het Cultuurfonds

11 NOV

De naam van de gast wordt later bekendgemaakt.

16 SEP

Wat is waardig sterven?

Euthanasie is steeds meer een manier geworden om het sterven in eigen hand te houden. Volgens de wet kan dit alleen bij ondraaglijk medisch lijden. Maar soms willen mensen dood omdat ze vinden dat hun leven voltooid is. Wat gaat er achter dat verlangen schuil? En in hoeverre willen we dat sterven een keuze is? Met zorgheticus prof. **Carlo Leget** (UvH) bespreken we de gevoelige vragen rondom een gekozen levenseinde.

17 SEP

De Duiders #1

21 OKT

De Duiders #2

25 NOV

De Duiders #3

 20.00-21.00 UUR BIBLIOTHEEK NEUDE / Theaterzaal

De Duiders

Wetenschappers over het nieuws van de dag

Heb je behoefte aan scherpe duiding van de actualiteit? Elke maand geeft een wetenschapper tekst en uitleg bij een onderwerp dat het nieuws beheerst. Over de stand van het onderzoek en hoe de wetenschap zich verhoudt tot de politieke en maatschappelijke realiteit. Hoe volledig is de berichtgeving eigenlijk? Het onderwerp van het interview is net zo onvoorspelbaar als het nieuws. Check sg.uu.nl voor het laatste nieuws over thema's en gasten.

🕒 20.00-21.30 UUR

📍 NAR – CAFÉ VOOR DE KUNSTEN

Bureau Amerika

Een deep dive in de Amerikaanse politiek

Op 5 november kiezen de Amerikanen welke presidentskandidaat de koers van het land gaat bepalen. In een wereld die steeds instabieler wordt, staat er veel op het spel. Wie wordt het? En wat betekent dat voor de rest van de wereld? In Bureau Amerika én de Election Night bespreken we met wetenschappers en journalisten het nieuws van de dag, duiken we in de ziel van een diep verdeeld land, en vertellen we het verhaal van de Verenigde Staten aan de hand van film, muziek en literatuur.

🍴 **Zin om vooraf een hapje te eten?**
De koks van de NAR toveren een zalige Amerikaanse maaltijd op je bord. Reserveer je plek via www.narcaféderkunsten.nl.

Bureau Amerika #1

De afgelopen jaren kwamen miljoenen migranten via de zuidgrens de VS binnen. Volgens de Republikeinen zijn de Democraten de controle volledig kwijt. Politicoloog dr. **Markha Valenta** (UU) duidt hoe migratie de verkiezingsstrijd beïnvloedt, sociaal wetenschapper prof. **Mara Yerkes** (UU) deelt wat haar opviel in het nieuws, en literatuurwetenschapper dr. **Johanna Hoorenman** (UU) kiest haar favoriete Amerikaanse roman van de afgelopen jaren.

23
SEP

Bureau Amerika #2

De namen van de gasten worden later bekendgemaakt. Check sg.uu.nl voor de laatste updates.

14
OKT

Election Night

Op 5 november kiezen de Amerikanen hun president. Tijdens de Election Night volgen we samen met wetenschappers en journalisten de laatste ontwikkelingen op de voet. Hoe beïnvloedt religie de Amerikaanse politiek, en wat betekent de uitkomst van de verkiezingen voor de veiligheid in de wereld? Met vele gasten, waaronder journalist **Caroline de Gruyter** (NRC), mediawetenschapper dr. **Dan Hassler-Forest** (UU) en cultuurhistoricus dr. **Rutger van der Hoeven** (UU & De Groene Amsterdammer). I.s.m. TivoliVredenburg en NRC.

TIJD: 20.00-01.00 uur

LOCATIE: TivoliVredenburg, Pandora, Hertz & KF Hein Foyer

TICKETS: 🎫 €5,00 (incl. gratis drankje) via tivoliVredenburg.nl

05
NOV

🕒 20.00-21.30 UUR

📍 BIBLIOTHEEK NEUDE / Theaterzaal

Cover to cover

Boeken over emancipatie

Hoe voelt het om in armoede op te groeien? Of om door het leven te gaan met een ander gender dan het geslacht waarmee je geboren bent? Door een goed geschreven verhaal voel je – voor even – hoe het is om in de schoenen te staan van iemand die je niet bent, of juist iemand die je altijd al was maar waarvoor je de woorden eerder nog niet kende. Hoe kunnen boeken bijdragen aan de emancipatie van achtergestelde groepen?

Wegens omstandigheden konden deze lezingen eerder dit jaar niet doorgaan. Dit najaar hebben we twee vervangende data gevonden.

What does it mean to be a (trans) woman? EN

The bestselling novel *Detransition, Baby* by Torrey Peters exposes the dreams and sometimes harsh realities of the trans community. One character has an urgent desire to have children, another decides to reverse his transition because he finds life as a trans woman too difficult. Gender scholar Dr Lieks Hettinga (LEI) on the binary logic surrounding (de)transition and what it actually means to be a (trans) woman.

24
SEP

Hoe beïnvloedt klasse je levensloop?

Didier Eribon groeide op in de Franse arbeidersklasse en schopte het tot hoogleraar. In het autobiografische boek *Terug naar Reims* beschrijft hij hoe hij zich aan zijn lot ontworstelde en hoe moeilijk het was om zich thuis te voelen op de universiteit. Filosoof dr. Jeroen Rijnders (VU) vertelt waarom klasse er nog steeds toe doet. Met welke obstakels krijgen eerstegeneratiestudenten te maken?

19
NOV

🕒 18.30-01.00 UUR

📍 TIVOLIVREDENBURG / Alle zalen

27
SEP

BETWETER Festival

Het Betweter Festival is er weer! Je jaarlijkse dosis kunst en wetenschap. Een wervelende mix van talks, interviews, installaties, film, muziek en live wetenschappelijk onderzoek. We vertellen de verhalen achter de feiten, omarmen de twijfel en stellen de vragen die ertoe doen. Doe je mee?

Met o.a. filosoof en cabaretier **Tim Fransen**, de Amsterdamse band **WIES**, psychiater prof. **Jim van Os** (UMC Utrecht), podcastmakers **De Mediameiden**, socioloog **Kim Dankoor** (UU), zangeres **Roufaida**, cabaretier **Lisa Ostermann**, dichter **Daniëlle Zawadi**, immunoloog dr. **Nienke Vrisekoop** (UMC Utrecht) en digitaal antropoloog prof. **Payal Arora** (UU). Plus: test hoeveel risico jij durft te nemen om te winnen en kom erachter wat voor slaper je bent.

📄 Tickets: €18,50

➡ betweterfestival.nl

Agenda

September

05 SEP DO 20:00	Wat is de macht van de rechter? Met o.a. prof. Janneke Gerards	Bibliotheek Neude	10
09 SEP MA 20:00	Hormonen en emoties Met o.a. prof. Dennis Schutter	TivoliVredenburg	12
11 SEP WO 20:00	Wat is goed migratiebeleid? Met prof. Hein de Haas	Academiegebouw	14
16 SEP MA 20:00	De Futuristen: Wat is waardig sterven? Met prof. Carlo Leget	TivoliVredenburg	16
17 SEP DI 20:00	De Duiders #1 Check de site	Bibliotheek Neude	18
23 SEP WO 20:00	Bureau Amerika 1 Met o.a. dr. Markha Valenta	NAR – Café der Kunsten	20
24 SEP DI 20:00	What does it mean to be a (trans) woman? With Dr Lieks Hettinga	Bibliotheek Neude	EN 22
27 SEP VR 18:30	Betweter Festival Met o.a. Tim Fransen en Kim Dankoor	TivoliVredenburg	24

Oktober

01 OKT DI 20:00	Lobbycratie? Alle belangen verzamelen Met o.a. prof. Caelesta Braun	Bibliotheek Neude	10
07 OKT DI 20:00	Science Café: Dementie Met o.a. prof. Elly Hol	TivoliVredenburg	6
09 OKT WO 20:00	Eigen volk eerst? Met prof. Marcel Lubbers	Academiegebouw	14
15 OKT DI 20:00	Bureau Amerika 2 Check de site	NAR – Café der Kunsten	20
16 OKT WO 20:00	Autonoom: een leven buiten de samenleving Met o.a. dr. Lisanne de Blok	Bibliotheek Neude	10
21 OKT MA 20:00	De Duiders #2 Check de site	Bibliotheek Neude	18
29 OKT DI 20:00	Hormonen, stress en slaap Met o.a. dr. Anne-Sophie Koning	TivoliVredenburg	12

November

04 NOV MA 20:00	Science Café: Quantumrevolutie Met o.a. dr. Emma Mojet	TivoliVredenburg	6
05 NOV DI 20:00	Election Night Met o.a. dr. Dan Hassler-Forest	TivoliVredenburg	20
06 NOV WO 20:00	Kan meer conflict de democratie redden? Met o.a. prof. Tom van der Meer	Bibliotheek Neude	10
11 NOV MA 20:00	De Futuristen Check de site	TivoliVredenburg	16
13 NOV WO 20:00	Eens een migrant, altijd een migrant? Met dr. Nadia Bouras	Academiegebouw	14
19 NOV DI 20:00	Hoe beïnvloedt klasse je levensloop? Met dr. Jeroen Rijnders	Bibliotheek Neude	22
20 NOV WO 20:00	Hormonen, seks en liefde Met o.a. dr. Stephanie Both	TivoliVredenburg	12
25 NOV MA 20:00	De Duiders #3 Check de site	Bibliotheek Neude	18

Mis niets

Podcast en video

Onze programma's zijn bijna altijd live mee te kijken. Heb je iets gemist? Kijk dan terug via sg.uu.nl/video. Luister je liever? We bieden een deel van onze programma's ook als podcast aan. Ga naar sg.uu.nl/podcast of abonneer via je favoriete platform. We lichten er hier drie voor je uit.

🔗 Waarom we mensenrechten niet voor lief mogen nemen

Mensenrechten worden elke dag geschonden, ook in Nederland. Denk aan de toeslagenaffaire, etnisch profileren en geweld tegen vrouwen. Wat zijn mensenrechten dan nog waard? Rechtswetenschapper prof. **Antoine Buysse** (UU) over de zeggingskracht van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens.

🎧 Opvoeden: kun je het ooit goed doen?

De meeste ouders willen dat hun kind gelukkig wordt. Volgens pedagoog prof. **Micha de Winter** (UU) is dit veel te individualistisch gedacht, met alle gevolgen van dien. Hij legt uit hoe je met de juiste opvoeding een humane en respectvolle samenleving kan creëren.

🎧 Evolution and the idea of race

A study in 2016 showed that some physicians have the false belief that black people's skin is thicker than white people's skin. Philosopher of science Dr **Abigail Nieves Delgado** (UU) discusses colonial thinking in evolutionary science and how it led to pervasive racialization in our society. Are you ready to evaluate your own beliefs?

SG

Publicatiedatum
1 augustus 2024

Vormgeving
Frank-Jan van Lunteren
(collageboys.nl)

Drukwerk
Canon

Foto's

Voorkant: Ben Houdijk, pag 2/3: Jelmer de Haas, pag 4/5: Ave Calvar / unsplash.com, pag 6/7: Ward Mevis, pag 8/9: Hans Reniers / unsplash.com, pag 10/11: Getty Images / unsplash.com, pag 12/13: Joshua Coleman / unsplash.com, pag 14/15: David Werbrouck / unsplash.com, pag 16/17: Rogier Boogaard, pag 18/19: Ben Houdijk (boven), Ward Mevis (onder), pag 20/21: Brandon Mowinkel / unsplash.com, pag 22/23: luxuz:.. / photocase.com, pag 24/25: Ben Houdijk (boven), Jelmer de Haas (onder), pag 28/29: Ward Mevis, pag 30/31: Ward Mevis (links), Jelmer de Haas (rechts)

Wat is goed **migratiebeleid**?

Hoe beïnvloeden **lobbyisten** de Haagse besluitvorming?

Gaat **quantumtechnologie** de wereld veranderen?

Kunnen **hormonen** relaties maken en breken?